

SCHMALFUSS, K.:

**Pflanzenernährung und Bodenkunde***S. Hirzel Verlag, Leipzig, 9. átdolgozott kiadás, 1963.*

Tizenhat év alatt kilenc kiadás már önmagában fémjelez egy munkát. Milyen összetevőkre vezethető vissza Schmalfuss könyvének nem mindennapi olvasottsága?

Az utóbbi évtizedekben világszerte a műtrágyázás a nagy termékek elérésének egyik alapvető jelentőségű eszközévé vált. Természetesen széles körben megnőtt az érdeklődés a trágyázás eredményességét befolyásoló körülmények iránt. Schmalfuss könyvében a talajban és növényben lejátszódó folyamatok törvényszerűségének ismeretére építi az eredményes trágyázáshoz szükséges tudnivalókat. Ezeknek a törvényszerűségeknek tömör és világos összefoglalására törekszik, majd a leghasználatosabb trágyafélék ismertetése után a legfontosabb termesztett növényeknél mutatja be a leggazdaságosabb és leghatékonyabb trágyázási eljárásokat.

A jelenlegi óriási, és korszerű módszerek mellett egyre mélyrehatóbban és szerteágazóbban növekvő ismeretanyag birtokában nem könnyű mindezt 270 oldalon megtenni. Tulajdonképpen mindent megtalálunk, ami a huszadik század közepéig az érintett alaptudományokban és a német mezőgazdasági gyakorlatban alapvetőnek és időtállóknak bizonyult. Így a gyakorlatban felvetődő kérdések szemszögéből összeállított szabatosan meghatározott és érdekes példák számszerű adataival szemléltetett ismereteket kapunk a talajok keletkezéséről, fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságairól: ezek szintézisével tárgyalja a szerző a legfontosabb genetikai talajtípusokat: A növények táplálkozáséleti kérdései közül ismerteti a növények alkotórészeit, tápanyagfelvételük mechanizmusát, és az ezt befolyásoló körülményeket. Ezen a téren különösen érdekesek a gazdasági növények nitrogénellátása és minősége közötti összefüggéseket bemutató saját vizsgálati eredményei. A trágyázási fejezetben az istállótrágyakezelés és felhasználás terén röviden, de határozottan foglalja össze a legfonto-

sabb gyakorlati tudnivalókat, és rámutat, hogy mint mindenütt, itt is az egyszerűség és a gazdaságosság az irányadó. A trágyázási szaktanácsadási eljárások ismertetésénél mértéktartóan hangsúlyozza, hogy mind a növény tápanyagigényének, mind a talaj tápanyagszolgáltató képességének a laboratóriumi megállapítása korlátozott érvényű és így csupán ezekre alapozva nem lehet a trágyaadagokat a termesztett növény és az adott gazdaság adottságainak megfelelően jól megszabni.

A könyv a gyakorlatban sok jól hasznosítható táblázatot közöl, ezek a részletes tárgymutató segítségével gyorsan megtalálhatók.

A könyv sikerét nem utolsó sorban viszonylag kis terjedelmének, a szerző — széleskörű áttekintő képességén alapuló — mértéktartásának köszönheti. Ezt elismerve, az alaptudományok és a trágyázási technika mai fejlettségi fokán mégis joggal hiányolható, hogy az átdolgozás során sem került be a tárgyalt anyag közé sok lényeges kérdés. Így nem találunk adatokat sem világ-, sem németországi viszonylatban a műtrágyafelhasználás mértékére és fejlődésére. Alig pár sor foglalkozik a ma már világszerte egyre nagyobb teret hódító folyékony trágyafélékkel, nincs szó a gépesítés fejlődésével rendszeresen bővülő lokalizált műtrágyaadagolásról, sem a permetezőtrágyázásról. Teljesen lemondott a szerző az átdolgozás során az izotóp technikával kapott, sok alapvető kérdést újabb megvilágításba helyező eredmények ismertetéséről.

Ezek a hiányosságok azonban nem érintik a könyv alapvető értékeit. Hazai szakemberek számára is joggal ajánlható a munka a talajtan és agrokémia eléggé szerteágazó területén a szükséges áttekintés és a jól megalapozott ismeretanyag megszerzéséhez.

KRÁMER MIHÁLY

*Érkezett: 1964. június 19.*